

Geggig mordgåta på Härnösands konsthall

Anna Kristensen, "S som i sik, O som i orre, R som i ripa, G som i gris"
Härnösands konsthall, till 31 januari 2015

Ledsna slipsmän med plommonstop, ett försvunnet mordoffer, gåtfulla änglar och omkullvälta hus. Det låter som en övernaturlig deckare men är bara ett fåtal av de märkliga ingredienserna i den utställning av Anna Kristensen som just nu visas på konsthallen i Härnösand. Kristensen är säkert känd åtminstone bland kulturkoftorna på orten för det kulörta halsband som hänger i taket på tågstationens vänthall. I fjol köptes smycket tillsammans med några av hennes målningar in som utsmyckning under något omstridda former.

Utställningen på Härnösands konsthall består av sex stora oljemålningar som tillsammans berättar en historia, sex litografier och två små kvadratiska målningar på plexiglas. Här finns också fotografier av nio lika små bilder som målats direkt på transportcontainrar. Det fina med deras storlek är dels att de nog inte upptäcks så lätt och dels att de inte förstör det vackra som redan finns hos de slitna containrarna. I kvadratmålningarna hittar vi de djur som utställningens namn lovat oss. Orren, ripan och grisen finns bland containermålningarna medan siken stirrar på oss med sitt runda kalla öga från en plexiglas målning på väggen. Tillsammans bildar deras begynnelsebokstäver ordet **SORG**, som kanske kan ses som det tema som förenar alla bilder i hela utställningen. Det vilar en känsla av förlust i många av dem.

Varje målning eller tryck går att se för sig, men de blir mer spännande som en bildserie. Det är lätt att tillbringa en timme i utställningen springandes mellan tavlorna för att försöka hitta samband mellan dem och ledtrådar till vad som egentligen händer. Den som också lyckas peka ut några referenser till kända gamla konstverk kan känna sig stolt och lycklig. Konsthistorien kan ses som en mycket stor skräphög dit konstnärer i alla tider gått för att rota efter bilder att återanvända i sitt arbete. Anna Kristensen har i den här utställningen dragit fram verk av den belgiska surrealisten Renée Magritte och italienska renässanskonstnären Fra Angelico. I båda konstnärernas bildvärldar finns änglarna, Angelicos är ljusa och gloriaförsedda medan Magrittes mer liknar fågelmänniskor med svarta vingar och mörk kostym. Båda typerna återfinns här i utställningens bilder. Jag vet inte om det berikar eller förstör upplevelsen att känna till var idéerna till bilderna kommer ifrån. Kristensen försöker i alla fall inte dölja var hon har hittat sin inspiration, de båda döda konstnärernas namn finns med i hennes presentationstext som ligger i konsthallens djupa fönstersmygar.

Anna Kristensen beskriver sig själv som en regissör som iscensätter och gestaltar föreställningar. I den här utställningen utspelar sig många av berättelserna i ett rum som hämtats från Magrittes målning *Den hotade mördaren*. I originalet ligger en livlös kvinna på en divan, helt naken sår som på ett vitt tygstycke runt halsen. Hennes förmodade mördare står lugnt och stirrar in i en grammofontratt medan två tjusigt klädda män står gömda i dörröppningen, beredda att fånga in honom med klubba och nät. Märkligt nog står tre män med uttryckslösa ansikten och tittar in i rummet genom en stor öppning i väggen, som också visar ett dramatiskt berglandskap i bakgrunden.

Den första av Kristensens stora målningar som vi ser när vi kommer upp för konsthallens trappa och in i utställningen, *På fri fot*, är den som mest liknar Magrittes original. De vita väggarna och gula golvet, den röda divanen och de kostymklädda herrarna är där, men kvinnan är försvunnen. Borta är också grammofonen, istället ligger en bärbar dator på divanen som för att visa oss att vi lämnat 1920-talet. Istället för nät och klubba håller de

två fångstmännen i varsin mobiltelefon som de trycker mot sina öron. De verkar vara på spaning, men är det kvinnan eller hennes mördare som eftersöks? Vem av dem är det som har lyckats fly? Jag vill att mordoffret ska ha kommit undan, att Kristensens målningar ska vara en protest mot Magrittes.

I andra av seriens målningar ser vi männen sörja med böjda huvuden vid divanen och vi ser dem ligga utslagna av sorg eller av trötthet på det gula golvet. Jag tänker på Snövits dvärgar och hur ledsna de blev när hon dog, den enda kvinnan i en värld befolkad av män. I det som jag tänker mig är seriens sista bild ligger divanen som hon legat på och som männen sörjt vid slängd i en liten sjö, bara huvudstödet sticker upp. En av männen ligger på marken och vid honom står en genomskinlig skepnad med sänkt huvud och jag vill gärna tänka att det är kvinnans ande. I förgrunden syns ett band av röda pärlor och i fjärran två containrar som blir en knutpunkt i utställningen. Pärlor är det som Anna Kristensen är allra bäst på att måla, de här ser ut att vara goda nog att äta.

I litografierna pågår också någon slags jakt. En av slipsmännen från målningarna går och söker med ficklampa på ett kalhygge där tre blåa arbetarbaracker står uppställda. I nästa bild tror jag att vi på långt avstånd ser hygget där mannen går och letar, medan en flicka hoppar hopprep i förgrunden vid ännu en blå barack. Vid flickan finns två av Angelicos änglar uppskissade. Jag undrar om de är där för att skydda flickan, för att markera att hon är död eller om de bara råkar passera förbi. Döden känns närvarande i många av bilderna, eftersom att både änglar och finkläder kan associeras till begravningen. Bilderna känns också tysta, människorna smyger runt med stängda munnar.

De stora Magritteparafaserna dominerar i mina ögon utställningen, men resten av bilderna visar hur mångsidig Anna Kristensen är som konstnär. Hon har en ganska geggig målarstil som jag tycker om, penseldragen syns och ljuset får ofta mycket uppmärksamhet. Små detaljer kopplar ihop målningarna med trycken och flätar samman seriernas berättelser. Kanske är det hela ett trick, att slänga in samma detalj i flera olika bilder kan säkert skapa en känsla av samband också där det inte finns något, men det får oss ju att skärpa blicken, att tänka, leta och fantisera.

Text och foto: Alveola Ämting
Volym 2014-12-11